

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 7P/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423201638
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Lukáč
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2023:6423201638.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom na pojednávaní konanom dňa 03.11.2023 sudcom JUDr. Petrom Lukáčom vo veci starostlivosti súdi o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX C. D., zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Banská Štiavnica, dieťa rodičov: B. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXXX/XX, XXX XX C. D. a otec: A. C., štátna príslušnosť E., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX F. G. H. XXX, I. D., o návrhu starého otca na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti u mal. dieťaťa, takto

rozhodol:

I. Súd mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, C. D. z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca, p. J. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. B. X, XXX XX C. D., ktorý je o p r á v n e n ý a p o v i n n ý zastupovať mal. dieťa v bežných veciach, spravovať jeho majetok, zabezpečovať mal. dieťaťu osobnú starostlivosť a túto vykonávať v záujme mal. dieťaťa.

II. Matka mal. dieťaťa, p. B. B., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX výživným mesačne v sume 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa určené osobitným zákonom, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úrad práce, soc. vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Banská Štiavnica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Otec mal. dieťaťa, p. A. C., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník Rumunska je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX výživným mesačne v sume 150,- €, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úrad práce, soc. vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Banská Štiavnica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. J. B., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý v súčinnosti s orgánom sociálno-právnej ochrany mal. detí alebo v súčinnosti s inými osobami, v časovom intervale 1x za 6 kal. mesiacov zaslať opatrovanskému súdu správu o výkone náhradnej osobnej starostlivosti so zameraním na kvalitu starostlivosti o mal. dieťa a nakladanie s majetkom mal. dieťaťa.

odôvodnenie:

1. Starý otec podal dňa 12.06.2023 na Okresnom súde Žiar nad Hronom (ďalej len „súd“) návrh na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti, ktorým žiadal, aby mu súd zveril mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletý“) do náhradnej osobnej starostlivosti a aby matke uložil povinnosť dočasne prispievať na výživu na maloletého sumou 30% životného minima mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica a zároveň žiadal, aby súd uložil otcovi maloletého povinnosť dočasne prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150 Eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

2. Starý otec svoj návrh odôvodnil tým, že matka mal. je jeho dcéra, ktorá sa k maloletému neprimerane správa a nezvláda základné rodičovské zručnosti a starostlivosť o neho. Starý otec v návrhu uviedol, že matka mal. má psychické problémy a mala ich ešte pred narodením maloletého, avšak po narodení sa jej psychický stav rapídne zhoršuje, pričom sa odmieta podrobiť psychiatrickej liečbe, odmieta užívať lieky, v dôsledku čoho sa neprimerane správa k maloletému, na ktorého kričí, bije ho a nemá na neho žiadny výchovný vplyv. Maloletý i jeho matka trávajú celé dni v domácnosti starého otca, nakoľko matka maloletému nevarí, maloletý sa stravuje u starého otca. Do rodiny vstupovali viaceré subjekty, s ktorými spolupracovali na základe odporúčania Úradu práce sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Banskej Štiavnici. Matka i maloletý boli i v Centre pre deti a rodiny Trnava na dobrovoľný pobyt, kde jej mali pomôcť so starostlivosťou o maloletého, odsledovať jej správanie a pomôcť jej nastaviť pravidlá výchovy, režimu, stravovania, avšak už na tretí deň pobytu starého otca Centrum kontaktovalo, že jeho dcéra je veľmi problematická, nedodržuje ich pravidlá a spolupráca sa bude musieť ukončiť, a tak 04.06.2023 šiel starý otec pre svoju dcéru i maloletého, pričom momentálne sú obaja v jeho domácnosti. Matka maloletého si neprizná, že má problém so správaním k maloletému, že sa o neho nestará tak, ako by mala. Taktiež si neprizná, že má psychické problémy, nechce ich riešiť. Na nevhodné správanie a starostlivosť matky o maloletého poukazovala aj materská škôlka, ktorú maloletý navštevuje, ako i jeho detská pediatrička A. K. H.. Vzhľadom k tomu, že vzniká pádna obava o zdravý vývoj maloletého, požiadal starý otec o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti a o uloženie povinnosti rodičom dočasne prispievať na výživu maloletého. Súčasťou návrhu bol aj súhlas manželky navrhovateľa, L. B., aby si navrhovateľ maloletého prevzal do náhradnej osobnej starostlivosti.

3. Súd uznesením č. k. 7P/14/2023-7 zo dňa 12.06.2023 ustanovil maloletému kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Banská Štiavnica (ďalej len „kolízneho opatrovníka“) v zmysle § 31 ods. 2 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4. Súd si dňa 12.06.2023 vyžiadal správu zo sociálneho šetrenia v domácnosti navrhovateľa i matky maloletého od kolízneho opatrovníka, ktorá bola súdu doručená dňa 14.06.2023. Zo správy od kolízneho opatrovníka je zrejmé to, čo vo svojom návrhu uvádza i navrhovateľ. Rodina je v evidencii Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately od marca 2021, kedy bol úradu dňa 12.03.2021 doručený podnet zo strany ošetrojúcej lekárky maloletého A. K. H., v ktorom uviedla, že matka javí známky psychózy. Matka maloletého býva s maloletým na adrese C. M. XX, v 1- izbovom mestskom byte. Byt pozostáva zo vstupnej chodby, jednej izby, kuchyne a kúpeľne s toaletou. V izbe sa nachádza rozkladací gauč na ktorom maloletý s matkou spáva, malá skriňa a menšie množstvo hračiek. Byt je zariadený skromne. Matka s mal. A. trávi väčšinu času v domácnosti svojho otca p. J. B. v obci C. B.. Do domácnosti starého otca sa chodia najmä stravovať, nakoľko matka nevarí. Matka je nezamestnaná, evidovaná na ÚPSVaR B. Štiavnica, poberá dávku v hmotnej núdzi ktorá jej má byť podľa jej slov pozastavená z dôvodu, vzniknutého nedoplatku na mestskom byte. V prospech maloletého A. matka poberá rodinné prídavky a výživné v sume 150,-€. Starý otec mal. Mária býva v obci C. B., v rodinnom dome ktorý má vo svojom vlastníctve. V domácnosti býva so svojou manželkou L. B., nar. XX.XX.XXXX a plnoletými deťmi. S dcérou B. H., nar. XX.XX.XXXX a jej maloletým synom B. A., nar. XX.XX.XXXX a plnoletým synom B. J., nar. XX.XX.XXXX. Starý otec je momentálne nezamestnaný, evidovaný na ÚPSVaR, poberá čiastočný invalidný dôchodok a momentálne čaká na rozhodnutie so sociálnej poisťovne o dávke v nezamestnanosti. V rodine boli dlhodobo vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, bol vypracovaný plán sociálnej práce, rodina bola pravidelne navštevovaná a monitorovaná. V apríli 2021 úrad telefonicky kontaktovali pracovníci OO PZ Banská Štiavnica so žiadosťou o súčinnosť pri preverení oznámenia. Úrad sa následne dostavil do miesta bydliska mal. A. B. na adresu C. M. XX. Úrad bol oboznámený s obsahom anonymného podnetu na políciu v Banskej Štiavnici. Pani B. mala po mal. dieťať kričať, pričom z obavy o zdravie maloletého bolo toto jej konanie nahlásené hliadke OO PZ. Matka uviedla, že keď mal. prebaľuje tak kričí a rovnako kričí aj keď ho ukladá spať. Matka maloletého opakovane dávala najavo svoju preťaženosť. Hliadka OO PZ matku upozornila na jej správanie voči synovi, teda na nutnosť zmeny jej správania a predovšetkým komunikácie so synom. Náš úrad odkomunikoval s matkou nutnosť ďalšej spolupráce s CDR G. C., a pripomenul jej termín odborného vyšetrenia u ošetrojúceho psychiatra. Matka maloletého prisľúbila účasť na uvedenom vyšetrení. Matka s mal. A. na základe odporúčania odd. SPODaSK B. Štiavnica, súhlasila so spoluprácou s CDR - Nová Baňa, pracovisko Banská Štiavnica. V záverečnej správe z CDR - Nová Baňa pracovisko B. Štiavnica za obdobie marec 2021 - apríl 2022 sa okrem iného uvádza: Cieľom plánu vykonávania opatrenia bolo poskytovanie podpory matke a rozvoj jej

rodičovských zručností, poskytovanie sociálneho a psychologického poradenstva matke a sprevádzanie matky pri riešení záťažových situácií. P. B. bola počas celej doby spolupráce vedená a motivovaná k tomu, aby pravidelne navštevovala lekára, vrátane psychiatra a užívala predpísanú medikamentóznú liečbu. N. B. užívala lieky len veľmi sporadicky a kontroly vynechávala, preto jej psychiatrický stav za sledované obdobie ostáva nezmenený. N. B. sa opakovane sťažovala na úzkostné stavy, avšak lieky odmietala brať s odôvodnením, že jej nepomáhajú. Psychologické i sociálne poradenstvo sa počas celej doby práce s p. B. zameriavalo okrem už spomínaného vedenia k riešeniu svojho psychiatrického stavu predovšetkým na podporu a vedenie matky pri zvládaní rodičovských zručností. P. B. bola zo strany CDR neustále edukovaná a umierňovaná k aplikovaniu vhodných a primeraných výchovných postupov vo vedení mal. A.. Počas konzultácií s matkou sme využívali tréning zručností, nácvik konkrétnych výchovných metód a postupov a učili ju ako stimulovať mal. syna. V konečnom dôsledku je však stav nezmenený. P. B. naďalej aplikuje už svoje zaužívané postupy pri vedení a komunikácii s mal. A.. Jej výchovné pôsobenie je minimálne. P. B. nedokázala aplikovať do praxe z dlhodobiejšieho hľadiska žiadne z našich odporúčaní. N. B. sa počas celej doby spolupráce spoliehala na pomoc predovšetkým svojich rodičov, ale i iných inštitúcií a to hlavne v oblasti financií, výchovy a starostlivosti o dieťa. Počas obdobia spolupráce p. B. s ambulanciou CDR bol mal. A. zapísaný do predškolského zariadenia, ktoré od septembra 2021 pravidelne navštevuje. P. B. opakovane dáva mal. do MŠ i v čase, keď je chorý. Matka deklaruje, že mal. sa v MŠ adaptoval, že s ním nie sú žiadne problémy, avšak zo strany pedagogičiek škôlky máme inú informáciu. Matka len minimálne výchovne pôsobí na mal. A. a rozvíja ho, čo sa negatívne podpisuje i na jeho fungovaní v škôlke. Vo vzťahu k mal. A. sme sa s p. B. zamerali na niekoľko oblastí, napr. na nastolenie, resp. posun jeho režimu dňa, na rozvíjajúce aktivity a správny výchovný prístup k maloletému zodpovedajúcim jeho veku a potrebám a nastavenie hraníc a na jeho rozvíjanie pomocou jemu primeraných aktivít. N. B. však s mal. aktívne efektívne netrávi voľný čas. Takmer všetok voľný čas trávi u svojich rodičov, kde očakáva, že sa o mal. A. budú starať oni a prevezmú na seba jej rodičovské a výchovné povinnosti. Svojich rodičov p. B. pravidelne navštevuje i z finančných dôvodov. Snažili sme sa i o riešenie tejto jej situácie, avšak p. B. nespolupracovala. Pred nástupom mal. do škôlky sa p. B. vyjadrovala, že sa pokúsi nájsť si prácu v čase, kým bude mal. v škôlke, avšak k tomu nedošlo. Napriek jej tvrdenia nevyvíjala dostatočnú aktivitu k dosiahnutiu tohto cieľa. V domácom prostredí nevarí, čo odôvodňuje tým, že nemá dostatok finančných prostriedkov na nákup potravín, preto aj chodíva každý deň ku svojim rodičom. P. B. bola počas celého obdobia vedená k aktívnemu prístupu pri riešení svojej situácie s problémom, k samostatnosti a prevzatíu zodpovednosti za seba i za mal. A.. Spolupráca s p. B. nedosiahla naplnenie cieľa - zlepšenie, resp. obnovu rodičovských zručností. N. B. sa spolieha aj do budúcnosti na pomoc a starostlivosť iných osôb alebo orgánov o ňu aj i mal. A.. P. B. odmietala vyvinúť akúkoľvek snahu a úsilie, ktorá sa od nej žiadala. Zameriavala sa predovšetkým na finančnú stránku, ktorú vníma ako najväčší problém a dôvod v jej aktuálnej dlhodobej nepriaznivej situácii.“ V čase ukončenia spolupráce s CDR - Nová Baňa - pracovisko Banská Štiavnica, ÚPSVaR B. Štiavnica odd. SPODaSK prijalo dňa 22.03.2022 podnet z Materskej škôlky, O. X A. M. X H. C. D. v znení: „ Na základe informácií od učiteliek v triede, ktorú mal. A. B. navštevuje, podávame podnet na prešetrenie starostlivosti o menovaného. Dieťa navštevuje našu MŠ od septembra 2021. Adaptácia na prostredie triedy prebiehala ťažšie a dlhšie, nakoľko matka vodi dieťa do MŠ o štvrt' na sedem a dieťa má problémy so stávaním, dôvod prečo ho nosí tak zavčasu nám neoznámila. Dieťa malo osvojené seba obslužné návyky, sám sa najedol lyžicou. Zlá hygienické návyky: dieťa stále používa plienky a stáva sa že zapácha nie je snaha odplienkovať, matka nemá záujem, pretože je to pre ňu pohodlnejšie. Dieťa prišlo poštipané matka tvrdila, že je vysypaný od prášku ale aj po konzultácii s lekárom išlo o štipance - ploštice. Dieťa prišlo do MŠ zavšivavené ako riešenie bolo že ho vystrihali, ale máme podozrenie na neprimeranú hygienu a čistotu v domácnosti. Komunikácia s matkou dieťaťa je nevhodná a neprimeraná - komunikácie matka a dieťa. Pri preberaní a odovzdávaní dieťaťa keď nie sme v jej prítomnosti matka na dieťa kričí a používa aj neprimerané vulgárne slová ktoré dieťa opakuje aj v kolektíve detí. Opakuje sa to najmä v období, keď máme nejakú požiadavku na matku ohľadne plnenia si povinností v MŠ. Stopy po fyzickom násilí: pri prebaľovaní sme si všimli že dieťa má modriny na zadku, ale matka nepripúšťa, že by ho bila. Neustále problémy s platením stravy a matka opakuje aj pred dieťaťom že nemajú peniaze a nebudú mať čo jesť, keď nepôjdu k starkej. Matka stále tvrdí že sa ponáhľa do práce a komunikácia s ňou je skoro nemožná. Máme vedomosť že nikde nepracuje. Poplatky za stravu a MŠ vypláca matka nepravidelne a po termíne, momentálne evidujeme nedoplatok na strave za mesiac február a marec 2022 vo výške 113,- €. “ Úrad si dožiadal detskú pediatričku mal. A., A. K. H., ktorá v správe zo dňa 13.05.2022 sa uviedla: „ Matka s dieťaťom chodí na vyšetrenie často, sťažovaná komunikácia. Matka je zjavne psychicky deprimovaná, nutný dohľad. Následne nato, na základe informácií zo záverečnej správy CDR - Nová Baňa, prijatého podnetu z MŠ 1. Mája M. X C. D. a vyjadrenia sa detskej pediatričky

mal. A., úrad odporučil matke p. B. B. a jej synovi maloletému A. spoluprácu s akreditovaným subjektom Úsmev ako dar. Spolupráca s akreditovaným subjektom bola zahájená v mesiaci Máj 2022. V záverečnej správe zo dňa 21.4.2023 z akreditovaného subjektu Úsmev ako dar sa okrem iného uvádza: „Matka je liečená v psychiatrickej ambulancii, odborným pracovníkom akreditovaného subjektu SPDD Úsmev ako dar tvrdila, že chodí na kontroly, ale neustále odkladá termíny kontroly a nevideli žiadny dôkaz, že skutočne na kontrole bola, prepísané lieky neužíva, opakovane sme o tomto s klientkou hovorili, keď sme ju kontrolovali, tak užívanie liekov trvalo tak dva. Tri dni, ale potom ich vždy svojvoľne vysadila. Rodine odborní pracovníci zabezpečili potraviny, no matka ich vždy odmietla, s tým že z nich nevie nič navariť a nijako ich nevyužije, preto sme niekoľkokrát doniesli potraviny starám rodičom A., ktorý takúto pomoc veľmi privítali vo forme pečiva, ovocia, zeleniny a cestovín. Matka s maloletým sa chodia stravovať k jej rodičom, no vzťahy medzi nimi sú napäté a na pravidelnej báze sa stáva, že vyvrcholia do agresívneho konfliktu, ktorý skončí tým, že B. k rodičom na nejaký čas prestane chodiť. V tom čase nie je jasné, ako A. zabezpečuje stravu, keďže jej rodičovské zručnosti nie sú dostatočné a neuvedomuje si základné potreby maloletého. Pozitívny vzťah medzi matkou a synom vytvorený je, no veľa krát matka nedokáže zvládnuť právanie maloletého, reaguje neprimerane. Klientka nemá zručnosti vo finančnej gramotnosti a nevie adekvátne hospodáriť, nevie si zosumarizovať priority, maloletému nakúpi hračky a nemyslí na to, že na potraviny jej financie neostanú. Odporúčanie pre ďalšiu prácu s rodinou: P. B. má málo rodičovských zručností a z našich skúseností má psychické problémy, ktoré nemá pod kontrolou, nakoľko nedodrížiava rady odborníkov. Jej finančnú gramotnosť hodnotíme ako veľmi nízku, má minimálny príjem do domácnosti, rovnako perspektívu zamestnať sa nevidíme reálne, nakoľko nechce prijať žiadnu pomoc. Veľmi slabé rodičovské zručnosti vidíme v tomto prípade ako prekážku pri starostlivosti o maloletého A., ktorú nevie bez pomoci rodičov zabezpečiť, preto odporúčame maloletého zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom, v prípade ich nesúhlasu hľadať iné osoby, ktoré dokážu zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť.“ Matka v tom čase deklarovala možnosť zmeny na svojej strane, ako aj záujem o rozvoj rodičovských zručností. Na základe jej avizovanej spolupráce, úrad matke s mal. dieťaťom dňa 09.05.2023 odporučil dobrovoľný pobyt rodiča s dieťaťom v CDR - Tŕnie, vykonávaný pobytovou formou. Úvodná spolupráca sa nastavila na obdobie 30 dní s možnosťou predĺženia pobytu. Matka s maloletým A. nastúpila na pobytovú formu do CDR - Tŕnie dňa 29.05.2023. Pobyt bol ukončený dňa 04.06.2023 pre nespuprácu matky a nedodrížavanie pravidiel nastavených CDR - Tŕnie. V správe o priebehu vykonávania pobytového opatrenia zo dňa 02.06.2023 sa uvádza i to, že: „Na základe nášho pozorovania matka výchovu maloletého nezvláda, je pod veľkým psychickým tlakom počas celého dňa, keď má dieťa v starostlivosti. Vo vypätých situáciách reaguje neprimerane, až agresívne voči okoliu aj dieťaťu. Jej správanie je ťažko predvídateľné. Nakoľko nevie rozlíšiť priority v danej situácii a chaoticky vykonáva rôzne činnosti, a to ani po usmernení od zamestnancov, dostáva sa pod veľký tlak. Snaží sa upratovať, variť, na úkor bezpečnosti dieťaťa. A. jej zatiaľ ujde z bytu, nie je schopná okamžite zareagovať a ísť poňho, ani na naše výzvy. Nepozná potreby maloletého dieťaťa, najmä čo sa týka podávania stravy a oddychu dieťaťa v priebehu dňa a nie je prístupná radám zamestnancov. Jej spoluprácu hodnotíme ako veľmi komplikovanú, miestami až nemožnú. Práca s matkou je komplikovaná, pretože nie je usmerniteľná, nepripúšťa názory, pomoc iných pri výchove.: „Ako zlyhávanie hodnotíme prístup matky k bezpečnosti dieťaťa, dieťa behá často bez dozoru na dvore, ujde z bytu, matka, aj po niekoľkonásobnom naliehaní, nie je schopná okamžite ísť za ním, začne vykonávať nesúvisiace činnosti. Nevie odhadnúť riziká hroziace dieťaťu a ani po upozornení na ne ich nezohľadní.“ Mal. Mário absolvoval v mesiaci máj 2023 pred pobytom v CDR - Tŕnie vstupné vyšetrenie v Centre poradenstva a prevencie na podnet MŠ X. A. č. X v B. Štiavnic. V správe zo CPaP zo dňa 13.06.2023 sa uvádza i to, že: „A. je dieťa, ktoré zaostáva vo vývine a má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Jeho rečový vývin nezodpovedá veku. Pri cielenej činnosti často od práce odbieha, je nepozorný, ťažko sa dokáže sústrediť. Nakoľko sa na jeho zaostávaní podieľajú výchovné vplyvy matky a nakoľko sú jeho ťažkosti spôsobené jeho neurologickými a mentálnymi deficitmi, nie je možné na základe dvoch stretnutí objektívne posúdiť. Z tohto dôvodu sme odporučili matke absolvovať so synom neurologické vyšetrenie pre potvrdenie alebo vylúčenie organického podkladu ťažkostí.“ Na základe zistených skutočností ako aj zo správ zo všetkých zainteresovaných subjektov ktoré s rodinou spolupracovali vyplýva, že situácia na strane matky sa aj po tejto spolupráci nezmenila. Matka má veľmi slabé rodičovské zručnosti, nevhodný výchovný štýl, nespupracuje, nevidí chybu na svojej strane, a nemá snahu situáciu riešiť. Taktiež popiera svoje psychické problémy a odmieta sa podrobiť liečbe. že existujú závažné dôvody, ktoré zdôvodňujú potrebu vyňatia maloletého A. zo starostlivosti matky. Nakoľko sa matka s maloletým A. najčastejšie zdržiava v domácnosti svojho otca p. B. J., ktorý si je s maloletým blízky, úrad odporúča zverenie mal. A. B. do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca p. J. B. nar.XX.XX.XXXX.

5. Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, (ďalej len „Zákona o rodine“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečia a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

6. Na základe vyššie uvedených zistení súd dospel k záveru, že je daná naliehavá potreba nariadiť náhradnú osobnú starostlivosť. Pri posudzovaní a určovaní najlepšieho záujmu dieťaťa sa musí vychádzať z povinnosti zabezpečiť dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutné pre jeho blaho. Blaho dieťaťa všeobecne zahŕňa základné materiálne, telesné, vzdelávacie a emocionálne potreby ako aj potrebu lásky a bezpečia. Súd v konaní zistil, že vzťah navrhovateľa a matky maloletého je daný pokrvne, pričom ide o vzťah otca s dcérou, a čo sa týka maloletého ide o vzťah starého otca a vnuka. Pri zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa. Z návrhu na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti je ďalej zrejmé, že starý otec, je schopný a ochotný prevziať zodpovednosť za osobnú starostlivosť o maloletého, nakoľko matka maloletého je jeho dcérou, maloletý vnukom, matka má psychické problémy, ktoré si odmieta priznať a liečiť ich, taktiež nemá záujem priznať si, že dostatočne nezvláda starostlivosť o maloletého a nemá na neho dobrý výchovný vplyv, nevie mu uvariť ani teplé jedlo, nemá dobré výchovné metódy, keďže na maloletého kričí, bije ho, nevie ho usmerniť a nemá ani snahu zlepšovať sa a pracovať na tom, aby adekvátne zvládala výchovu o maloletého tak, aby bola v jeho najlepšom záujme, pričom sa pravidelne i s maloletým zdržujú v domácnosti navrhovateľa, kde je maloletému zabezpečená strava i starostlivosť. Na základe skutočností uvedených v návrhu starého otca na nariadenie neodkladného opatrenia i na základe správy z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Banská Štiavnica i príloh predložených úradom (záverečná správa CENTRA PRE DETI A RODINY Nová Baňa zo dňa 08.04.2022, správa z Materskej školy, O. X A., XXX XX C. D. zo dňa 22.03.2022, 04.04.2023, záverečná správa z výkonu sociálnej práce s rodinou B. Úsmevu ako dar zo dňa 21.04.2023, správa Centra pre deti a rodiny Trnava zo dňa 02.06.2023, odpoveď Centra poradenstva a prevencie, Banská Štiavnica, správa od A. K. H. zo dňa 12.03.2021 - pediatričky maloletého), mal súd za náležité osvedčené, že v súčasnosti najlepším záujmom pre maloletého je jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca za účelom zabezpečenia riadne starostlivosti.

7. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

8. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

9. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

10. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

11. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na primerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

14. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

15. Podľa § 45 ods. 8 veta prvá Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

16. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, platného a účinného od 01.07.2022, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma 107,03 € mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa a ak ide o nezaopatrené dieťa. V zmysle § 5 ods. 1 citovaného zákona sa sumy uvedené v § 2 upravia vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka.

17. Minimálny rozsah vyživovacej povinnosti je od 1. júla 2022 vo výške 32,11 € mesačne (30 % zo sumy 107,03 €).

18. Súd určil matke povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 30 % zo sumy životného minima určené osobitným zákonom, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Banská Štiavnica, počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia. Súd poukazuje na to, že ide iba o dočasnú úpravu výživného určenú v súlade s § 366 CMP v nevyhnutnej miere. Výživné určené neodkladným opatrením je v zmysle platnej legislatívy určené len na uspokojovanie základných osobných (životných) potrieb oprávneného dieťaťa. Vzhľadom k tomu, že výživné otca voči maloletému bolo upravené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 22Pc/11/2022-43 zo dňa 24.06.2022 tak, že otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 150 Eur mesačne k rukám matky, súd otca zaväzuje platiť výživné vo výške 150 Eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Banská Štiavnica, počnúc dňom vykonateľnosti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Toto právo nemajú strany sporu, ktoré sa vzdali práva podať odvolanie.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný neplní dobrovoľne to čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie.